

mrštěna, dlužno proto naopak při správném výkladu zákona řešiti s hlediska výrobních nákladů, zvýšených dopravními a režijními náklady a mírným ziskem oprávněného obchodu, pokud se týče s hlediska svěstojných nákladů pachatelových. Od této zásady bylo by možno odchýliti se nanejvýše v oněch málo případech, při kterých osoba, od níž pachatel zboží nabyt, z příčin osobních, pouze poměru mezi pachatelem a jeho datelem se dotýkajících neuplatnila vůči pachateli právě, výrobními a ostatními náklady odůvodněné ceny (na př. když mu věc darovala nebo když mu ji prodala pod pravou cenou ze zvláštní přízně, na vyrovnání ztrát, utrpěných pachatelem při obchodech předchozích, pro schátralý, zkázou hrozící stav věci nebo pro naléhavou nutnost prodeje při nedostatku jiných koupěchtivých); tyto vzácné, ojedinělé výjimky lze ponechat stranou, ježto nemohou míti vlivu na tvoření se ceny dotýčného předmětu potřeby. Jinak však každý případ prodeje v souvislosti s ostatními prodeji účinkuje na běžnou, obvyklou cenu tohoto předmětu a dotýká se proto veřejného zájmu, jsa, prodá-li se bezvýjimečně za cenu, dosud obvyklou, na závadu kýženému spotřebitelstvem odbourání cen při klešení nákladů výrobních. Nelze proto překupníkovi přiznati právo, by za předmět, získaný za cenu, nižší dosavad obvyklých cen nákupních, požadoval cenu obvyklou, odůvodněnou jen při vyšších cenách nákupních, a by takto domáhal se a docílil osobního zisku neobvyklého, nadměrného, přemrštěného. Zmíněných výjimečných okolností tu nebylo. Nelze proto spatřovati právní omyl v tom, že rozsudek vychází s hlediska nabývacích nákladů stěžovatelových a shledává cenu 12.000 K, kterou stěžovatel požadoval, pokud se týče 11.600 K, kterou si dal poskytnouti, zřejmě přemrštěnou proto, že po srážce nákupní ceny 9500 K a za režii, krmivo a daně dalších asi 300 K zbývá zisk 2200 K, pokud se týče 1800 K, kdežto slušný přiměřený zisk činil by pouhých 300 až 400 K. Ježto výše obvyklých cen, jak dovozeno, je bez významu pro posouzení ceny, stěžovatelem požadované, co do její zřejmě přemrštěnosti, nedotýkají se výtky stížnosti s hlediska čís. 5 § 281 tr. ř. uplatňované, skutečností rozhodujících a nezakládají proto dovolávaného zmatku.

### Čís. 816.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).**

**Řetězový obchod nelze spatřovati v tom, že byly nabízeny cizozemské cigarety přímo tuzemským výrobcům směnou za potraviny. Jednání dlužno však posuzovati též s hlediska pletich.**

(Rozh. ze dne 24. dubna 1922, Kr II 725/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalované Anny L. do rozsudku lichevního soudu při krajském soudě v Mor. Ostravě ze dne 14. července 1921, pokud jím byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem nedokonaného řetězového obchodu podle § 8 tr. zák. a § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

## D ů v o d y:

Nalézací soud shledává skutkovou podstatu přečinu nedokonaného řetězového obchodu v tom, že obžalované zakoupily cigarety v Těšíně a chtěly za ně vyměnit potraviny na Hané. Zmateční stížnost obžalované Anny L. odporuje tomuto výroku, dovolávajíc se zmatečních důvodů čís. 9 lit. a), čís. 10, správně, ježto dokazuje, že její činnost nezakládá skutkové podstaty trestného činu, před soud příslušejícího, jedině zmatečního důvodu čís. 9 lit. a) § 281 tr. ř. Nelze jí sice přisvědčiti, pokud dovozuje, že při činnosti stěžovatelky jde pouze o beztrestné jednání přípravné. Přečin § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě, dle něhož řetězový obchod je určitým druhem trestních pletich, je dokonán již pouštěním se do pletich, tedy již zahájením jednání, směřujícího k bezprávnému (řetězovému nebo pletichářskému) nakládání se zbožím, takže zejména již v nákupu zboží, jímž se má bezprávně nakládati, za ostatních zákonných předpokladů dlužno spatřovat nikoliv, jak nalézací soud za to má, pouhý pokus, rýbrž dokonaný přečin § 11 čís. 4 zákona o válečné lichvě. Nelze dále přisvědčiti náhledu stížnosti, že patří k pojmu řetězového obchodu, že pachatel chce docílit zisku. Zbytečné zdražování zboží, kterému čelí ustanovení § 11 čís. 4 zákona, může za vědomého spolupůsobení pachatelova nastati nebo nastává i zbytečnými náklady a výlohami pachatelovými, a zejména také, aniž pachatel sám cenu zvyšuje, již náklady, výlohami a ziskem dodatele pachatelova, pokud při řádném přechodu zboží nebyly by nastaly. Naproti tomu nelze stížnosti upřítí důvodnosti, pokud dovozuje, že tu není skutkové podstaty řetězového obchodu hledíc k původu zboží, místu nákupu a zamýšlenému způsobu zcizení. Pojem řetězového obchodu předpokládá rozmnožení počtu činitelů, při přechodu zboží z výroby do spotřeby hospodářsky nutných a účelných, vsunutím se dalšího mezičlánku zbytečného. Za předpokladů, nalézacím soudem nezjištěných, než při hlavním přelíčení na jevo vyšlých, že se jedná o cigarety francouzské výroby, že obžalované nakoupily je v polské části Těšína a že obžalované chtěly cigarety zaměnit na Hané za potraviny, a za dalšího předpokladu, nalézacím soudem rovněž ani nezjištěného, ani nevyvráceného, že směna tabáku a potravin měla se dít u spotřebitelů tabáku, byl při přechodu zboží z cizozemsko na tuzemské spotřebitele činným pouze jediný mezičlánek. Nejméně jednoho překupníka je však pro zásobování tuzemských kuřáků kuřivem cizozemským zapotřebí též při řádném přechodu tohoto zboží činností tabákové režie a jejich činitelů. Za zmíněných předpokladů nebyl tedy přechod zboží z výroby do spotřeby zbytečně prodloužen jednáním obžalovaných. Nalézací soud nezabýval se zmíněnými předpoklady a zejména nevyvrací jich, takže odsuzující výrok není povšechnými skutečnostmi, proň v rozhodovacích důvodech uvedenými, opodstatněn a neodpovídá správnému výkladu zákona o pojmu řetězového obchodu. Než i po zjištění zmíněných předpokladů bylo by dle §§ 262, 267 tr. ř. dále uvažovati o činnosti obžalovaných s hlediska skutkové podstaty jiných trestných pletich, ježto činnost obžalovaných dotýkala se druhu předmětů potřeby, jímž monopolně hospodaří stát, ježto opatření cigaret se dělo a zamýšlený odbyt jejich měl se dít mimo cestu, platnými předpisy určenou, jednání obžalovaných vymykalo se tudíž z rámce řádného, dovoleného obchodování. Okolnost, že obžalované zamýšlely zaměňovati ciga-

řety za potraviny, nevylučuje způsobilosti tohoto jednání, stupňovati cenu cigaret; naopak je přirozeno, že obžalované byly by buď vůči osobám, s nimiž zboží směňovaly, nebo po případě vůči osobám, jímž byly by vyměněné potraviny zcizily, uplatňovaly ne-li vyšší hodnotu cigaret, tož aspoň nákupní cenu a ostatní své náklady, takže činnost obžalovaných mohla účinkovati na úkor spotřebitelů ve směru vzestupném buď na cenu cigaret, nebo po případě na ceny potravin, pakliže je vyměňovaly za účelem dalšího zcizení. Rozhodným pro posouzení, zdali činnost obžalovaných byla způsobilá, stupňovati cenu předmětu, je proto nezjištěný nalézacím soudem poměr cen, jež obžalované zamýšlely počítati při směnách za tabák, nebo v případě zcizení potravin za tyto, tedy nákupních cen, zvýšených ostatními náklady a po případě zamýšleným ziskem, ku režijním cenám tuzemských cigaret téže jakosti. Odsuzující výrok nalézacího soudu je dle toho, co dovozeno, zmatečným dle § 281 čís. 9 lit. a) tr. ř. a bylo jej proto k stížnosti Anny L-ové, jak pokud jde o tuto obžalovanou tak i, ježto tento důvod jest ku prospěchu též spoluobžalované Anežce S-ové, která zmateční stížnosti nepodala, dle § 290 tr. ř. ve výroku o vině této spoluobžalované, dále i ve výroku o trestu a výrocích, s ním souvisejících zrušiti. Ježto ve zmíněném rozsudku a jeho důvodech nejsou zjištěny ony skutečnosti, které při správném použití zákona měly by býti základem nálezu, byla věc v obou případech vrácena nalézacímu soudu, by znova o ní jednal a rozhodl.

### Čís. 817.

**Podmínečný odklad výkonu trestu (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n.).**

**Tím, že se obžalovaný vzdal opravných prostředků proti rozsudku, v němž nebyl obsažen výrok o podmínečném odkladu výkonu trestu, není mu zabráněno, by se po té nedomáhal podmínečného odsouzení.**

**Dřívější odsouzení pro zločin na dobu delší tří měsíců vylučuje — neuplynula-li ještě zákonná lhůta — podmínečné odsouzení bez rozdílu, zda byl dřívější trestný čin spáchán z pohnutek nízkých a nečestných čili nic.**

**Lhůta §u 2, odstavec druhý, počíná dnem, kdy byl pachatel předchozí trest skutečně prominut, nikoliv kdy nastaly podmínky ku prominutí jeho.**

(Rozh. ze dne 24. dubna 1922, Kr II 37/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním jednání zmateční stížnosti státního zastupitelství do usnesení krajského soudu v Uherském Hradišti ze dne 7. prosince 1921, pokud byl obžalovanému povolen podmínečný odklad výkonu trestu podle § 1 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. s osvědčovací lhůtou tří let, zrušil napadené usnesení a prohlásil odsouzení nepodmínečným.

### Důvody:

Napadeným usnesením bylo vysloveno, že se obžalovanému povoluje dle §§ 1 a 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 562 sb. z. a n. podmínečný odklad výkonu trestu, uloženého mu rozsudkem krajského soudu v Uher-